

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2,60
za četrt leta „ 1,30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v ponk in zabavo.

Pesamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 5.

V Mariboru, dne 3. februarija 1898.

Tečaj XXXII.

Družba sv. Mohorja.

«Z združenimi močmi!» je geslo presvetlelu vladarju našemu, Francu Jožefu, katerega vladarsko petdesetletnico letos slovesno obhajajo udani mu avstrijski narodi. In med temi Slovenci gotovo nočemo biti in nismo zadnji! Cesarja svojega slavnostni dan primerno proslaviti, pripravlja se tudi naša družba sv. Mohorja. Zato pa danes, ko se obračamo do milih Slovencev z običajno prošnjo in prijaznim povabilom: naj v prav obilnem številu vstopajo tudi letos v kolo Mohorjanov, za to povabilo ne najdemo primernejšega gesla od onega, katero služi že 50 let cesarju Francu Jožefu.

«Z združenimi močmi delujmo za družbe sv. Mohorja rast in čast,» kličemo danes ter želimo, da naš klic odmeva povsod, koder se čuje in govori slovenska beseda. V družbi sv. Mohorja združimo se Slovenci in delujmo na to, da ne bode vasi na Slovenskem, ne hiše, kamor bi ne romale njene knjige. Kolikor bolj se dobre knjige razširjajo med ljudstvom, tem več žlahtnega sadu oborožene za posameznika, kakor za ves narod. Po lepem branju se bralcem zbistrije um, razširja se pogled v marsikateri stvari, srce se najema milih čutov, beseda materina se jim vedno bolj omiljuje in versko kakor narodno življenje se zbuja in dviga. In tako prav vsestransko delujejo Mohorjeve bukve. Podajajo tečno dušno hrano s tem, da tolmačijo in razširjajo verske resnice; za gospodarstvo in za druge reči podajajo premnogo koristnih naukov, za prosti čas pa ti

ponujajo z lepimi povestmi, s pesmami itd. mnogo vspodbude, pa prijetnega veselja in kratkočasje!

Prevažen je zato za nas Slovence čas, ko se nabirajo novi udje in se vabijo k zopetnemu pristopu stari Mohorjani. Do marljivih in požrtvovalnih poverjenikov naših, do vseh rodoljubov, duhovnih in posvetnih, do vseh, ki jim je mar reč slovenska, obračamo se torej z iskreno in nujno prošnjo: ne odnehajte v vnemi in domoljubnem trudu za družbo našo. Nabirajte pridno udov, ohranite nam vse stare, pridobivajte novih, da bode družba zopet rastla in napredovala Slovincem v korist in tudi v čast pred vnanjim svetom! Ob vsaki ugodni priliki naj zastavijo prijatelji družbe svojo zgovorno besedo zanj, naj vabijo in opominjajo, naj tudi žrtvujejo v ta namen, da nas nikakor ne bo manj, da ne nazadujemo, kakor lansko leto, marveč se število Mohorjanov še povzdigne nad onim predlanskega leta.

„Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,
A delo in trud nam nebo blagoslovi!“

Odbor.

Jeruzalem, Jeruzalem! . . .

«Jeruzalem, Jeruzalem, ki ubijaš preroke in kamenuješ tiste, kateri so k tebi poslani! Kolikokrat sem hotel zbrati otroke tvoje, kakor zbira kokoš piščeta svoja pod peruti, in niste hoteli». Tako je sklenil Jezus svoj svaričen govor, ki ga je govoril zlobnim in trdovratnim Judom. Ti ga niso ubogali, in prerokovanje njegovo se je grozno izpolnilo.

Mi avstrijski Slovani sicer nimamo preroškega duha, kakor Sin božji, ali razmere so se pri nas razvile že tako daleč, da pač ni težko prerokovati, kam bo Avstrijo zavedlo, ako ne krene z dosedanjega pota takoj. Oglejmo si in premislimo le dogodek iz zadnjih dni!

O namenih nemških nacionalcev, združenih z liberalci, z židi in socijalnimi demokrati nikdo ne dvomi, in je «Slovenski Gospodar» svoje čitatelje dosti poučil. Če rečemo, da tej zmesi načeluje Wolf, oni Wolf, ki je v državnem zboru očitno rekel, da naj se Avstrija podvrže pruski kroni, smo namene njegove in njegove mase označili najkrajše. Rekli smo tudi že, da ta masa dela na revolucijo, in tako je. Kazalo se pa je dosedaj, da so bili pri revolucijah vseučiliški dijaki važen element. Mladi ljudje so polni ognja, vnemajo druge, gibčni so, ljudstvo jih zagovarja in brani, ker so njega sinovi, mnogo jih je, in organizovani so. Kaj pa se le, če imajo zaslombo v drugi, sovražni državi? Avstrijsko nemško dijaštvo je z neznatnimi izjemami vse prusaško v najostrejšem smislu.

Dijaki imajo pravico nositi namesto navadnih pokrival posebne čepice, čez prsi pa trakove, ki so navadno narodni. Mnogi dijaki to nosijo, vsi ne, tudi vedno ne. Pri človeku, ki to nosi, torej lahko že na pogled spoznaš, kakšnega mišljenja da je. Nemški dijaki v Pragi so s svojimi znamenji hodili v masah po ulicah ter izzivali in dražili češko ljudstvo; zato je češka deželna vlada njim, ob enem pa tudi češkim dijakom, prepovedala nositi čepice in trakove, dokler bo v Pragi vladala razburjenost. Celo pametno. Kaj pa je tudi

Listek.

† Ivan Cukala, bogoslovec,
vzglede krščanskim mladeničem.

Ni ga več med nami, blagega trpina; zapustil nas je ter se preselil v boljši svet nepozabni sin, veselje starišev, čast gomilske župnije, up škofije, čast gsp. bogoslovca Ivan Cukala.

Rodil se je dne 27. decembra 1876 na Gomilskem, v prijazni vasi v Savinjski dolini pri Braslovčah, kot sin pobožnih ter premožnih starišev. Že majhnega dečka so odlikovale lepe čednosti, pa tudi bistra glava. Poslali so ga stariši zaradi tega v šole v Celje. Koliko upov je pač že takrat spremljalo mladega dečka v mestne šole! Saj vemo, kaj želi slovenska mati, ko veže popotno torbico odhajajočemu sinu. Kakor nekdanj doma skrben za uk in knjigo, oklenil se je mali Ivan v mestu učenja z vso vnemo. Večkrat je porekel: «O kak greh bi bil, ko bi jaz tukaj lenobo pasel, stariši pa toliko za-me žrtvujejo!» Priden kakor mravlja, odlikoval se je v vseh razredih.

Motiš se pa, ako meniš, da je marljivi Ivan le v bukvah tičal, le učenosti iskal. Zvesta tovarišica pri njegovih knjigah mu je

bila pobožna molitev. Zato pa tudi ob dneh naporenega učenja ni bil nikdar nevoljen in čmeren, saj mu je bil ljubi Bog nada in podpora. Kako redki postajajo dijaki, ki bi v tem posnemali našega Ivana. «Prazno pa je delo brez sreče z nebes».

Kakor nedolžna vijolica med trnjem dijaškega življenja se je razvijal telesno in duševno. Vsako leto je razveselil vrle stariše z izbornim spričevalom. Bil je ljubljeneč učenec in učitelj, dika celega zavoda. Maturo je dovršil z odliko. Širok svet mu je bil sedaj odprt, povsod ga sprejmejo z odprtimi rokami. Značajni Ivan pa ni hrepenel po goljufni slavi in časti; posvetil se je stanu, po katerem je nedolžno srce vedno koprnelo, ter v jeseni leta 1896. vstopil v mariborsko bogoslovje. Solza angelskega veselja mu je zaigrala v očeh, ko je prejel sprejemnico. Stariši so radi pozabili dolgoletni trud, ko so videli izpolnjene srčne svoje želje. —

V bogoslovju še le se je prav razvila njegova iskrena pobožnost. Poleg te so ga krasile vse druge čednosti, zlasti vneta marljivost ter globoka ponižnost. Radi teh so ga spoštovali in ljubili ne le tovariši njegovi, ampak prav posebno č. gg. profesorji. Da, bil je priljubljen tudi na višjem mestu. Kjer pa cvete skromna vijolica sv. ponižnosti, tam je gotovo blizu tudi lilija sv. nedolžnosti. In

taka čista lilija bil je tudi ljubljani Ivan. Iz njegovih ust ni prišla nikdar le tudi najmanjša izpodtakljiva beseda; njegovo vedenje je bilo pri gimnazijcu že vedno dostojno, vzgledno ter neprisljeno, prikupljivo; že z obraza je odsevala značajna odkritosrčnost. Bil je «Israelita sine dolo». Slovenski dijaki, Ivan bodi vam vzor!

Pisma starišem iz bogoslovja so vedno polna hvale o sreči, ki jo uživa njih ljubljeneč v svojem stanu. Posebno radostnega obraza pa nam je dne 25. julija, prišedši na počitnice, hvalil svoje zdravje. Kdo je pač takrat slutil, da bo on tako srečen in navidezno zdrav, že v nekaj mesecih žrtev smrtne kose! Koliko rajskih ur je preživela Cukalova hiša sedaj, ko je bival bogoslovec Ivan na počitku!

Vročje poletje je jemalo slovo, slovo pa tudi zdravje od Ivana. Začel je pokašljavati, počasno hirati in v jeseni ni mogel več v šole. Bil pač ni nikoli prav trdnega zdravja, a nismo pričakovali, da bo smrt tako kmalu tirjala žrtve. Zdravniki so izrekli kruto sodbo, domači so slišali koščene stopinje bližnje smrti, le on je še vedno upal, udan v voljo božjo. Pač pol sveta bi bili skrbni stariši prehodili, da bi rešili še dragoceno življenje; Bog je sklenil drugače. Cvetlica je bila že zrela za nebeski vrtec. Zadnji teden se je

na tem, ali nosi dijak klobuk ali čepico, ali ima trak ali ne! Stariši, ki za dijake plačujete, še bodele pristavili: »Glavno je, da se uči«. In prav govorite. No, češki dijaki so tudi radi ubogali, kar je vlada ukazala, in s tem v narodu svojem opravičili nado, da postanejo kedaj vrli možje. Kaj pa nemški? Razgrajali so, ne več hodili v šolo in, — kdo bi to verjel? — njih profesorji so šole zaklenili in njim pritegnili. Nemški visoki šoli sta v Pragi zraven čeških namreč za-se, in ti šoli imata le nemške profesorje. Kaj mislite, kaj je storila avstrijska vlada? Ali menda šoli zaprla za nekoliko časa, da bi bili nemški dijaki tako kaznovani, ali glavne vodje izključila in profesorjem dala ukor in plačo vsaj začasno odtegnila? Kaj še! Ministerski predsednik Gauč je poslal v Prago visokega uradnika liberalnega mišljenja, naj se ta s profesorji in dijaki pogaja, da se bode uk zopet nadaljeval. Da ne bode veliko opravi, to se je lahko naprej vedelo; saj vemo, kaj Wolf, ki prasko dijake podžiga, hoče.

Dne 29. jan. pa so se peljali vsi nemški dijaki — bilo jih je blizu 900 — s profesorji in spremljani od prusaških poslancev, v Lito-merice, nemško mesto na čeških tleh, ter tam zborovali; priteklo jih je tudi mnogo iz »rajha«. Sklenili pa so 1., da zahtevajo, naj se nemški visoki šoli iz Prage prestavite v kako nemško mesto, in da hočejo praški šoli obiskovati le dotlej, dokler se to ne zgodi, in 2., da tudi praških šol ne bodo več obiskovali, če vlada prepovedi, nositi čepice in trakove, do dne 31. jan. opoldne ne razveljavi. Naglašala se je pri zborovanju složnost med dijaki in učitelji, poudarjala pomoč, ki jo imajo dijaki pričakovati iz »rajha«, in sklenilo se je, agitovati, da se vse nemško dijaštvo v Avstriji z učiteljstvom vred njim pridruži. Dežele avstrijske imenovala so se le vzhodna pokrajina nemškega »rajha« itd.

Kam plovemo? Avstrijska vlada torej nima več volje ali moči, da bi strahovala uporno veleizdajsko mladež, ker je nemška, da bi ostro kaznovala učitelje, ki tako mladež podpirajo? Črez noč bomo morda doživeli take prizore tudi po naših srednjih šolah! In kaj potem? O Jeruzalem, o Jeruzalem! O Avstrija, o Avstrija, ki kamenjuje svoje preroke, to se pravi, preganjaš Slované, ki tebi dobro hočejo! Če se ne vrneš, o kaj te vendar čaka!

Deželni zbor štajarski.

Deželni odbor je predložil deželnemu zboru postavni načrt, po katerem se naj

vpelje šolnina in novi šolski davek, da se morejo poplačati novi stroški, ki bodo potrebni, da se zboljša učiteljska plača. Po načrtu deželnega odbora naj odpade razdelitev šol v III., II. in I. plačilni razred in se naj določi temeljna plača za vsacega učitelja, ki se pa ima po gotovi vrsti let zvišati. Zraven dobivajo doklade po preteku vsakih 5 let, če so službo dobro opravljali. Nadučitelji dobivajo doklade za svoje službeno poslovanje (funkcijska doklada). Učitelji na meščanskih šolah imajo po 100 gld. temeljne plače več, kakor ljudski učitelji. Naslov »podučitelj« neha.

Da se ti novi stroški pokrijejo, se vpelje šolnina in šolski davek. Šolnina se bo pobirala za vsakega šolo obiskujočega otroka, pa tako, da bo šolnina manjša na eno in dvorazrednicah, na tri- in večrazrednicah pa viša. Črez pet gold. ne sme znašati na leto. Ubožni otroci se smejo celó ali deloma šolnine oprostiti. Toda te oprostitve ne smejo presegati polovice vse šolnine, katera bi se v enem šolskem okraju imela plačevati. Če bi torej v enem šolskem okraju vsa šolnina znašala 1500 gld., bi se smela znižati na 750 gld. Občine smejo v porazumljenju z deželnim odborom šolnino prevzeti na občinske stroške.

Nov davek je pa šolski davek. Ta davek bodo imeli plačevati stariši, ki nimajo otrok; potem moške osebe, ki so samskega stanu ali udovci brez otrok, toda le tisti, ki imajo več kakor 600 gld. letnega dohodka. Kdo bi si bil mislil pred leti, da bo liberalizem dospel tako daleč, da zopet vpelje šolnino in znajde nov šolski davek!

Po vzorcu, ki ga je deželni odbor predložil, obiskuje ljudske šole 173.339 otrok. Če se vpelje šolnina po 4 gld., pa se jih oprosti šolnine 40%, bi znašala vsa šolnina 416.013 gld. Ako bi se od 173.339 otrok pobirala šolnina po 5 gld., in bi se jih 50% oprostito, znaša šolnina 433.547 gld. — če se jih oprosti 40%, bi znašala 520.017 gld.

Finančni in naučni odsek sta dobila to predlogo v poročilo. Izvolil se je pododsek pet udov, ki ima vso stvar dognati. V ta odsek so izvoljeni: Dr. Schreiner (načelnik), Fürst, Endres, dr. Link, grof Stürgkh — sami Nemci. Po tem takem najbrž Slovencem ne bo treba šolnine in šolskega davka plačevati!

V seji dne 24. jan. je nemški katoliški poslanec Wagner utemeljil svoj predlog, naj se izdelata postava, vsled katere sme vsaka občina za ogledovanje mrličev zahtevati odškodnino; kajti od zdaj zanaprej ne smejo ogleda mrličev več jemati te mrliške pri-

stojbine, plačevati jih bodo morale občine, in občinske doklade se bodo zopet zvišale. Te občinske doklade bodo plačevali kmeti in obrtniki, bogataši pa, ki niso posestniki, bodo oproščeni. Po novi postavi smejo sicer občine prositi deželni odbor za to pravico; ali to prizadeva mnogo nepotrebnih pisarij. Nadalje je vrli Wagner par poštenih povedal nemskim nacijonalcem, ki so parkrat hud hrup zagnali. Slednjič je Wagner priporočal, naj se njegov predlog izroči občinskemu odseku: »V tem odseku sem sedel dolgo vrsto let, ter svojo nalogo vsikdar rešil; a surova sila me je potisnila iz tega odseka.« Wagnerjev predlog se je sprejel.

V seji dne 25. januvarija se je prečital predlog g. dr. Rosine, podpisan od slovenskih poslancev, naj nakupi dežela bakrene galice in naj jo potom okrajnih zastopov razdeli med uboge vinogradnike po 15 kr. kilo; potem naj dežela nakupi tudi škropilnice in naj jih za polovico cene razdeli med uboge posestnike vinogradov. Ta predlog je gosp. dr. Rosina utemeljil prav izborno v seji dne 28. jan., ki se je potem izročil vinarskemu odseku. Med drugim je g. predlagatelj naglašal, da če se sprejme predlog g. poslanca Reitterja, da se morajo v prihodnje škropiti vsi vinogradi, nastane vprašanje: kako bodo škropili reveži, ki si še soli kupiti ne morejo? Treba torej, da dežela pomaga. Štajarska dežela itak veliko manje daruje za vinarstvo, kakor n. pr. Spodnje Avstrijsko.

V isti seji je utemeljeval ptujski župan Ornig svoj predlog, naj se ptujska nižja gimnazija polagoma spremeni v višo gimnazijo. V svojem govoru je ta mož, ki ga ime in njegova postava razodeva kot slovenskega sina, večkrat povdarjal nemški značaj ptujskega mesta. Smešno! Tudi je dne 28. jan. poročal g. dr. Rosina v imenu občinskega odseka o spremembi § 10 postave 18. sept. 1870. Po tej postavi se bodo ob temni noči morale na voze ob okrajnih cestah obesiti svetilnice, da se bo razsvitljen voz že videl od daleč. Jako spretno je g. dr. Rosina pobijal misli dr. Schmidererja, ki je zahteval v imenu deželnega odbora, da se imajo vozovi razsvetliti tudi po občinskih cestah. Pri tej priliki je zahteval poslanec Posch, naj se vpelje dača za kolesarje in naj se ta denar spravlja v blagajnico za uboge. Gosp. dr. Serbec pa je želel, naj bi ta nova postava ne ostala samo na papirju, kakor postava, da morajo kolesa na vozovih, ki vozijo nad 40 centov, biti dostojno široka; a se nalagajo velike teže na vozove z ozkimi kolesi. Ob koncu seje se prebere neka interpelacija proti nadzorniku nemške šole v Vojniku, češ, da on razžaljivo postopa proti tej šoli. Kaj bodo nemški nacijonanci še neki iztaknili, da bodo vse obešali na veliki zvon v deželni zbornici?

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Te dni je bil ogerski ministerski predsednik Banffy s tremi ministri na Dunaju, da so se z našimi posvetovali o avstro-ogerski pogodbi. Dognali pa niso ničesar, ker so Madjari nenasitni. — V nedeljo je bil na Dunaju vinarski shod. Prišlo je 2000 vinogradnikov, ki so ostre resolucije sklenili zoper ponarejanje vina.

Češko. Govori se, da odstopi ces. namestnik Coudenhove in da postane njegov naslednik neki general. — Društvo »Obrana«, ki se je potegovalo za načelo »Svoji k svojim«, je vlada razpustila, ker je svoj delokrog prekoračilo.

Gornje Avstrijsko. V deželnem zboru je predlagal katoliški poslanec dr. Ebenhoch, naj se odpravijo jezikovne naredbe. To je Čehe neljubo dirnilo, in bati se je za edinost v državnozborni večini.

Štajarsko. Graški socialisti so se že na nekem shodu izrekli zoper šolnino in novi

počutil dozdevno boljšega in še slednji večer je on tolažil tužno svojo »mamo«. Pa ure so potekale; nekoliko čez polnoči dne 20. jan. je čutil notranjo slabost, moči so mu upadle, sam prosi za mrtvaško svečo. Ko čuti mati v svojem srcu neizmerno izgubo, mati ki je noč in dan prečula ob postelji bolnikov, takrat zaihti: »Ivan, Ivan! Ali boš molil v nebesih zame?« Milo jo rajnik pogleda, z glavo pritrdi, in boj je bil — končan. Zaspal je nedolžni angelj mirno v Gospodu. Ne bom našteval, koliko ljudstva ga je prihitelo kropit in mu izkazat zadnje ljubavi.

V soboto, dne 22. jan. ob 10. uri se je zbralo 11 gg. duhovnikov, da spremimo nepozabnega Ivana na zadnjem potu. Po odpetih mrtvaških molitvah naslikali so vlč. g. dekan Mat. Stoklas z ganljivimi besedami vzgledno življenje rajnega Ivana, ter ga posebno mladini priporočali v posnemanje. »Nesli so mrliča, edinega sina njegove matere«, bil je res vzgleden sin svojih starišev, ki so se sami izrazili, da jih ni celo življenje ne enkrat razžalil. Mladina uči se od poslušnega Ivana otroške pokorščine!

Pogreba udeležila se je šolska mladina, mnogo odličnih mož iz okolice ter dijakov iz Celja, ki so mu tudi zapeli žalostinko, njegovi gg. tovariši pa so bili žal, zadržani.

Smešnica. Neki gospod je videl iz svojega stanovanja, kako cigan prodaja židu konja. Poštenosti nobenega izmed njiju ni mnogo zaupal, a bil je radoveden, kateri je bolj pretkan. Po kupčiji ju da k sebi poklicati, seve vsakega posebej. Najpoprej vpraša cigana: »Za koliko si prodal konja?« — »Za deset goldinarjev«, odgovori cigan. — »Neumnež, konj je vendar več vreden«, de na to gospod. — »Še toliko ni, ker na eni nogi šepa, česar žid ni opazil«, se zasmee cigan.

Nato pokliče gospod žida in mu reče: »Cigan te je opeharil, konj namreč šepa, česar ti neumnež nisi videl«. — Žid odgovori: »Gospod, dobro sem to videl, a opazil tudi, da konj samo zato šepa, ker je slabo podkovan«. — Sedaj pokliče gospod zopet cigana in mu reče: »Žid te je vendarle goljufal, ker tvoj konj samo od tega šepa, ker si ga ti slabo podkoval«. — Cigan se hitro odreže: »Konj je v resnici šepast. Slabo sem ga nalašč podkoval in tako sem žida prevaril«. — Gospod zopet žida pozove in mu reče: »Cigan je bolj zvit, kakor si ti. Konj res šepa in slabo ga je nalašč podkoval, da bi ti mislil, da je samo od tega šepast. Dobro te je opeharil!« — Žid se zareži: »Ne bojte se, gospod! Za vsak slučaj sem mu dal — ponarejen desetak«.

šolski davek. — Graški nemški tehniki nočejo več obiskovati šol, da tako posnemajo praške tovariše.

Koroško. Tudi v tem dež. zboru so ropotali Nemci zoper jezikovne naredbe, ter vsprejeli dotični predlog. Nasproti so govorili in glasovali mil. knezoškof Kahn, vsi trije Slovenci in neki katoliški Nemec.

Kranjsko. Vsi dež. zbori, kjer imajo Nemci večino, so se izrekli zoper pravične jezikovne naredbe, kranjski pa se za te ne more potegniti, ker »Narodovci« drže s Schwegelnom. — »Slovenec« je slovesno izjavil, da »Narodovci« nočejo sprave. Zalostna nam majka! — Dež. zbor izdela na predlog dr. Žitnika adresu svetlemu cesarju vsled njih vladarske 50letnice.

Primorsko. Goriški deželni zbor se letos sploh ne snide. — V Istri se letos ne bodo pobirale šolske takse. Ko se ne bi nikoli! — V isterskem dež. zboru je Bartoli predlagal, naj bo samo laščina ondi upravni jezik, ko sta vendar v Istri dve tretjini slovenski!

Hrvaško. Madjaronska večina v saboru brezobzirno vlada; neljube člane opozicije kar izključuje. Enkrat so le-ti že zapustili zbornico, vendar se pozneje vrnili ter predlagali, naj se papežu-bisernomašniku pošlje častitka, kar je bilo soglasno vsprejeto.

Vnanje države.

Rim. Sv. očetu Leonu XIII. prihajajo z vseh krajev sveta udanostne izjave o bližajoči se 20letnici njih papeževanja. Kolika tolažba za vatikanskega jetnika! — Za pozivljenje cerkvenega duha na Ogerskem so izdelali sv. oče natančen načrt, in upajo, da se bo dal v kratkem času izvesti.

Italijansko. Kralj je poklical pod orožje 100tisoč rezervistov, ker se še vedno dogajajo nemiri vsled podraženja kruha. Ljudstvo terja, naj se colnina na tuje žito čista odpravi.

Nemško. Državnemu kanclarju so plačo zvišali na 100tisoč mark. — Volitve v državni zbor bodo poleti, v pruski pa v jeseni. — Nemčija ima pri Kiao Čao, na Kitajskem sedaj 8 vojnih ladij.

Rusko. Velikansk uspeh je zopet dosegel Rus. Bospor pri Carigradu in Dardanele so namreč odprti zdaj tudi ruskim vojnim ladijam, kar je bilo dozdej prepovedano, le trgovske ladije so smele skoz.

Turško. V Armeniji so se spet začeli nemiri in so v okraju Van Kurdi mnogo kristijanov pobili. Kurdi se celo čez rusko mejo upajo. — Na predlog Rusije so se vse evropske velesile izrekle, naj bo grški princ Jurij guverner na Kreti.

Grško. Turški vojaki še niso vsi zapustili Tesalije, kjer je lani med Grki in Turki besnela vojska. Pred nekaj dnevi je prišlo 2000 turških vojakov v Lazarino izterjevat davkov. Prebivalci pa so se jim uprli in je nastala pravcata vojska.

Cerkvene zadeve.

Družba sv. Mohorja v lavantinski škofiji leta 1897.

(Sestavil Žl . . .)

Kakor koklja zbira pod peruti
Mlade svoje, skrbno jih varuje,
Da ne izgube se v krilo tuje —
Zbiraš Ti, kar se Slovenca čuti,
Varuješ slovenske sine, hčere,
Družiš jih v jedinstvo roda, vere.

Te besede nam jedrnatost povejo, kaj je dična družba sv. Mohorja za nas Slovence. Kje bi še bil slovenski narod dandanes, zlasti slovenski kmet, kateremu je v prvi vrsti ta družba namenjena, ako bi ne imel tako močne zaslombe v tej družbi! Nikdo ne more tajiti, da je ona največ pripomogla, da smo Slovenci v kratkih desetletjih tako zelo na-

predovali v izomiki, in tako smemo ponosno vstopiti v kolo drugih izomikanih narodov. Resnica pa je tudi, da nam je ravno ta družba ohranila marsikatero Slovenca, da se ni izneveril svojemu narodu, posebno ob jezikovnih mejah.

Toda kako nas mrtve knjige branijo narodnega pogina? Da, to je res. Le pomisli, da taka množica (samo lansko leto je družba razposlala 429.240 knjig; vseh knjig skupaj pa je razposlala družba dozdej 6,503.776) v krščanskem in narodnem duhu pisanih družbinah knjig, ki romajo leto na leto med narod, ne more ostati brez dobrih posledic. Le pridno prebiraj družbine knjige in našel boš v njih lep nauk: »Ostani vedno veren katoličan, in ne sramuj se, da te je rodila mati Slovenka, govori rad mili slovenski jezik!« V družbinah knjigah vlada vseskozi krščanski in narodni duh, ki vse Slovence vspodbuja k vstrajnemu, skupnemu delu v časno in večno korist narodovo; v mohorskih knjigah se v svetli luči zrcalijo lepe pesnikove besede, ki nam navdušeno kliče: »Biti slovenske krvi, bodi Slovencu ponos!«

Zares, ponosni moramo biti, da smo Slovenci, da smo sinovi naroda, ki ima tako močan in mnogoštevilni književni zavod, kakoršnega ne najdemo niti pri velikih narodih, ki štejejo milijone svojih privržencev. Ne čudimo se, ako nas večji narodi zavidajo radi naše vrle družbe sv. Mohorja! Česar mogočni in mnogoštevilni narodi ne zmorejo, to more majhen slovenski narod. Ali se ti, dragi čitatelj, ne vrivajo nehote besede: »Ne, Slovenci še nismo zadnji!«

Toda ne samo naobraženosti in narodnega ponosa si pridobiva vsak ud družbin; ni deležen le časnega blagra; temveč, ker je družba ob enem bratovščina, postane vsak družbenik deležen tudi raznih popolnih in nepopolnih odpustkov in drugih zakladov, s katerimi so sv. oče bogato obdarili družbo. Vsak ud postane deležen tudi vseh molitev in daritev svetih maš, ki se v namen te družbe opravljajo.

Iz teh vrstic toraj vsakdo lahko uvidi, kako skrbi »Družba sv. Mohorja« za časni in večni blagor svojih udov. Tako sem kratko podal čitateljem občen pregled družbinah vrlin in velepomembnih zaslug za slovenski narod.

Toda to ni bil moj glavni namen; temveč ta članek ima pred vsem smoter, navdahniti Slovence k še večjemu navdušenju za družbo sv. Mohorja. Pristopiti kolikor mogoče obilno k temu književnemu zavodu, to je moja glavna želja, in ta želja je zlasti letos sem bolj umestna, ker je ravno v pretečenem letu družba nazadovala za precejšnje število. Ne smemo torej ostati samo pri navdušenju, ampak slednje mora postati dejanje. — Ako še nisi, dragi čitatelj »Slovensk. Gospodarja«, ud družbe sv. Mohorja, ne preišluj mnogo, hiti k župniškemu poverjeniku in daj se vpisati. Darovati ti je treba le boren goldinar za celo leto, in družba ti pošlje šestere lepih knjig, kojih po bukvarnah ne dobiš spod 3 do 4 gld. Če si pa že ud, potem še tudi ne smeš rok križem držati! Na vso moč si prizadevaj, da še več novih udov pridobiš, in to hitro, ker bo dan 1. sušca kmalu tukaj! (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Kmetovalec, računi!

Dobiček, ki ga kmet ima iz celoletnega svojega truda, ni vselej enak. Včasih se mu posreči dobiti večji dobiček iz svojega posestva, včasih ima na koncu leta le zgubo. Kako naj se kmet prepriča o tem? Samo na ta način, da si zapisuje vse dohodke in vse izdatke in oboje vselej primerja. Le po tem vsak čas lahko spozna, če je gospodaril z dobičkom ali z izgubo. Vsak vé toliko, da je, če so dohodki večji kakor izdatki, pridobil, ako ne, da je izgubil.

Tako vprašanje gotovo zanima vsakega pametnega in naprednega kmeta, pa koliko imamo do zdaj kmetov, kateri o spremembah svojega premoženja malo ali nič ne vedo, ali drugače, ki nimajo natančnih računov in zapisnikov? Žalibog sila veliko.

In vendar to ni taka težava in umetnost; gotovo je bolj težavno in umetno dobro polje obdelati in stroje zato pripraviti, kakor zapisati, kar si pri gospodarstvu vsak dan sprejel in izdal. Ni tukaj kriva nesposobnost, ampak nemarnost ali celo lenoba je kriva, da kmet tako važnih zapisnikov nima. In vendar nobeden napreden kmet ne more brez takih zapisnikov obstati.

Nočem na široko popisovati, kako potrebno in koristno je za kmeta, ako ima take zapisnike, knjige. To spoznava gotovo vsak pameten človek. Naj vsak povpraša tiste, ki imajo natančne zapisnike, in slišal bode jih le hvaliti. Posebno dandanes, ko se mora kmet za vsak krajcar veliko bolj boriti, kakor kedaj prej, mora zmirom na nove in nove izvire dohodkov misliti, in v tem mu izdatno pomaga natančno knjigovodstvo.

Stari časi, v katerih so si naši predniki brez računjenja veliko premoženje pridobili, so minoli. Zdaj velja načelo »Pomagaj si sam in Bog ti pomore!« Kam bi dospel trgovec, ki ne bi vseh dohodkov in izdatkov zapisoval, mislim, da bi bil kmalu pri koncu. Ravno tako — seveda po svojem računu — mora tudi kmet v tem času svoje račune v redu imeti. Želim, da čitatelji te vrstice dobro premislijo. Nihče ne opuščaj tako važnega in koristnega natančnega knjigovodstva, posebno je to potrebno dandanes, ko imamo nove davčne postavbe. Večji posestnik, ki nima natančnih računov, ne more svojih dohodkov in izdatkov napovedati, in če bo torej več osebnega dohodninskega davka moral plačevati, kakor mu gre, si je sam kriv!

Sejmi. Dne 5. februvarija pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Dne 7. febr. na Dobrni, v Gornjem gradu in Lipnici. Dne 9. febr. v Konjicah, na Pilštanju in v Imenem (za svinje). Dne 10. febr. v Št. Juriju ob juž. žel. in na Bregu pri Ptuj (za svinje).

Dopisi.

Iz Veržeja. (Slov. gasilno društvo.) Gosp. urednik! Kaj né, da je veselo za Vas, ko zveste, da je tudi v Veržeji, o katerem ste malokedaj kaj strogo narodnega slišali, končno narodna zavest nekoliko oživela. Tukaj smo ustanovili novo gasilno društvo. Staro je namreč bilo vsled delovanja samo nekaterih barvano precej nemučursko, dasi mnogi udi niti niso za to vedeli. To je razvidno iz tega, da je sedaj velika večina udov tega društva, ki je že lansko leto menda po jetiki srečno zaspalo, pristopila novemu narodnemu društvu.

Društvo se je sestavljalo dne 27. jan. ter je ob enem volilo odbor. Voljeni so: za načelnika Ostrc Jožef, za nač. nam. Vauda Vinko, blagajnika Strniša Alojz, orodnega oskrbnika Henrik Klemenčič, vodnika plezalcev Kotnik Karol, njegov. nam. Pušenjak Karol, vodnika brizgalničarjev Avar Matjaž, njegovega nam. Sršen Franc ml., vodnika varuhov Zelenko Martin, nam. Gaberc Franc.

Društvu je ta dan pristopilo 35 udov, upajmo pa, ker se oglasila še vedno vršijo, da število udov doraste še prav visoko. Da bi to mlado društvo krepko rastlo, vedno marljivo delovalo in zastopalo dostojno svoje stališče, v to pomozi Bog!

Iz Šmarij pri Jelšah. (Plava kri.) Ljubi »Slov. Gospodar«! Na pošti imamo novo poštno gospodično, ki je bojda visocega stanu tako, da se neki ne pretaka rdeča kri po njenih žilah, ampak plava. Kaj pa ti, »Gospodar«, rečeš, ali naj človek verjame kaj tacega? Veš, pa tista gospodičina nič ne zna slovenski govoriti ali pa noče, saj je iz

Ljubljane. Naočnike tudi ima in hudo gleda, posebno, če govori na pošti kdo slovenski, in sitna je takrat. Jaz si kar ne upam blizu, posebno ker ima na vratih pritirjen neki nemški list.

Jaz sicer znam nekaj nemškega, kajti bil sem pri vojaki in tam se še človek nauči kaj drugega, kakor »salatirati«, če ni preslabe glave. No, pa da mi boš verjel, da znam nemški, povem ti tukaj, dragi »Gospodar«, kako sva se sekala z nekim nemškim mesarjem iz Celja. Jaz sem mu rekel: »Gutmorgn, Herr Fleischbank, ich bin zaus ein Kajbl!« Mesar me je vprašal: »Bi alt?« Na kar sem mu povedal: »Fufzehn Gulden!« Potem je nadalje poizvedoval: »Bi viel kost?« — in jaz: »Seks Bochn!« Ali se nisem dobro odrezal? No, pa preveč se nečem hvaliti, čeprav velja pregovor, da se dobro blago samo hvali, torej le nazaj na pošto!

Kakor sem pisal, imajo na vratih nemški napis, kateri pravi, kakor mi je razložil neki gospod, da se morajo vrata zapirati. Tisti gospod je tudi rekel, da so dali naši Nemci napis trikrat raztrgati, ker je samo nemški. Šmarijski Nemci so namreč sama gospoda, pa pravijo, da tisto že sami od sebe vedo, da se morajo vrata zapirati, da je tisti napis za nje torej razžaljiv in odveč, kmetje ga pa itak ne razumejo. Kaj pa ti misliš, »Slovenski Gospodar«, ki prideš precej daleč po svetu in mnogo slišiš? To bi te pač prav ponižno prosil, kadar prideš sem k nam v Smarije, opozori naše ljudi, naj ostro pazijo, da bodo dobivali dvojezične tiskovine, katere so plavokrvnej gospici trn v peti.

Dà, skoraj bi bil pozabil! Saj se pravi, da nesreča nikoli ne pride sama; tako imamo tudi pri nas na pošti še jedno gospico na pomoč — pri nemškovanju! Pravi se, da bota te dve gospici poučevali v nemškem jeziku tiste naše goske, ki so v Celju ali v Mariboru študirale za kuharice in so svoj slovenski materinski jezik pozabile, nemški se pa še niso naučile. Po mestih se pravi takim vajam v drugih jezikih, če se ne motim, »Koffersektionstund«. — Več prihodnjic!

M. Krpan.

Iz ptujskega okraja. (Slabi odnošaji.) Vsaki okraj ima neko središče. Za nas je mesto Ptuj to središče, ker se tu nahajajo vsi ces. uradi, denarni zavodi, odvetniki, notarji, zdravniki. Za nas Slovence pa ima to središče še poseben pomen. V mestu stanuje precejšno število Slovencev, kateri so obiskovali visoke šole. Ti so poklicani, da bi bili glava, vodje za vse Slovence celega okraja.

Toda te naloge naši Slovenci v mestu že dolgo ne izpolnjujejo!

Pred leti smo si kupili in pripravili »Narodni dom« v mestu, da bi imeli svoje prostore za krčmo, shode, veselice itd. Tudi z dežele smo dali prispevke, dasi nam denarja primanjkuje. Če pa sedaj prihajamo v naš skupen dom, najdemo ga navadno praznega, zapuščenega.

Ptujske Slovence najdeš povsod drugod, celo po krčmah in kavarnah najhujših naših nasprotnikov, potem tudi po beznicah, katerih bi se moral pošten človek ogibati, samo v »Narodnem domu« njih ni. Društveni odborniki v tem oziru zanemarijajo svoje dolžnosti baš tako, kakor vsi redni udje.

Za tako ravnanje in obnašanje ne velja noben izgovor, nikako opravičevanje. Sramotno je in opustiti se mora! Ako ptujski Slovenci ne razumevajo sedanje dobe, ako se oni ne ravna po geslu »Svoji k svojim«, kaj pa se naj tirja od preprostih okoličanov? »Narodni dom« ima biti središče tudi poznejim rodovom; čim preje se poplačajo dolgov, tem preje odmenijo se lahko dohodki v dobrodelne namene.

Ali je to tako težko razumeti? Ali bi se taki dohodki ne potrebovali že sedaj? Odbor čitalnice, lastnik »Narodnega doma« mora se poboljšati sam in ž njim udje; odbor mora se vsestransko brigati, da bo društvo napredovalo, da se dohodki zvišajo,

dolgovi odplačajo; udje pa morajo odbor podpirati. Umazanost in skopuštvu tu ni na mestu.

Oživeti pa se mora tudi politično društvo in Ciril-Methodova podružnica. Glede teh društev se niti ne vé, kdo ima vodstvo v rokah.

Nagibov je dovolj, da bi politično društvo večkrat v letu zborovalo. Celo edinost v okrajnem zastopu je že zginila, ker ni nobenega posvetovanja, nobenega pogovora. Tu bi moralo imeti politično društvo vodstvo v rokah. Sedaj pa se volilci opravičeno celo o tem pritožujejo, da njih izvoljenci brez pravega uzroka zanemarijajo seje okrajnega zastopa in okrajnega šolskega sveta, dasi stanujejo v mestu, da nikdar pred sejo nihče ne izvé, o čem se ima vršiti posvetovanje in sklepanje, da ljudje prihajajo k sejam, pa ne vedo, kaj volilci želijo, česar se hočejo obraniti. Ako pri vseh teh društvih nočejo sodelovati v prvi vrsti izšolani gospodje, ne morejo tirjati in ne smejo pričakovati, da bi se okoličani za njih brigali, da bi njih kot obrtnike, trgovce, odvetnike, notarje itd. podpirali! Kdor za občni blagor nič ne stori, ničesar ne žrtvuje, kdor ne mara biti odbornik pri tem ali onem društvu, kdor ne mara zahajati k sejam, komur je vsaka stopinja pretežavna, vsaka zamuda glede dohodkov občutljiva, naj se ne šteje med narodnjake.

Danes pišem o naših slabih odnošajih občno, drugokrat dotaknil se bom podrobnostij. Moj namen je, pripomoči, da se naše prežalostne razmere zboljšajo; in vsled tega se ne more in ne sme tistim osebam prizanašati, katere zanemarijajo svoje dolžnosti vsestransko.

S Ponikve. (Občni zbor) kmetijskega bralnega društva se je v nedeljo dne 23. jan. prav dobro izvršil. Lepo okrašeni prostori v gostilni g. Podgorška so bili do zadnjega kotiča napolnjeni, dokaz, da je zanimanje za naše društvo veliko. Tako je prav! Na poučne veselice moramo zahajati in ne tja, kjer se samo pije in pleše. Počastili so nas tudi gostje iz Št. Jurija, Št. Vida in drugih sosednih krajev.

Po lepem pozdravu načelnika, č. g. župnika Kreft-a, povzel je besedo č. g. Jožef Kržišnik, kaplan teharski, in nam v prav jedrnatem govoru razložil, kaj teži kmečki stan, zakaj ne doseže svojih pravic, da propada in da si drugače pomagati ne more, kakor da združeno deluje, da se združi v verskem, narodnem in gospodarskem oziru. Le tedaj, ako homo svojo vero očitno spošnavali, ako homo svoj materin jezik spoštovali, svoj narod ljubili in se z združenimi močmi za svoje pravice potegovali, in ako bomo tudi v gospodarskih rečeh skupno delovali, in se izobraževali, le tedaj bodo zasijali slovenskemu kmetu, in z njim celemu slovenskemu narodu boljši časi.

Burno ploskanje na koncu govora je pričalo, da je g. govornik vse tri točke svojega govora izvrstno pojasnil, da je govoril iz src vseh. Bodi mu zato pristrčna hvala! Nato je pristopilo precej novih udov k bralnemu društvu, stari pa so plačevali udnino. Vmes pa je zapel domači mešani zbor nekaj mičnih pesmic, a tudi kvartet iz Št. Jurija nas je iznenadil s svojim krasnim petjem. Ko je bil tudi srečolov s prav lepimi dobitki končan, je deklica Lizika Senker prav lepo deklamovala znano Gregorčičevo pesem: »Naš čolnič otmimo«. Tako so nam le prehitro pretekle ure nedolžnega veselja. Še večkrat naj bi bilo tako!

Iz Celovca. (Koroški Kmetški List). Predpustni čas imamo, vsak se v tem času rad malo pošali in si priredi pošteno veselje. To menda vé tudi koroški nemški — bolje protestantovski — »bauernbund«; zato je hotel nam koroškim Slovincem povečati predpustno veselje s tem, da nas je iznenadil dne 15. jan. s prvo številko svojega že toliko časa obetanega »Koroškega Kmetškega Lista«. »Bauernbundarji« so izpustili

tega lisjaka iz tukajšne nemško-protestantske Bertschingerjeve tiskarne, da bi na zvijačen način lovili nevedne ali premalo narodno probujene kmete.

V listu kar mrgoli nemške nadutosti; kakošne pojme pa ima ta umazanec v verskih zadevah, in kako uzorna slovenščina vlada v njem, zato naj zadostujejo nekateri stavki, ki jih tukaj dobesedno navajam; na pr.: »Zares za kmeta kaže se, da velja samo izrek sv. pisma tako rekoč: »Daj Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevo« — in za kmeta nazadno zelo nič ne ostane;« »Potejočega obraza bodeš tvoj kruh snel!«; »Nastajoč pa mora tudi izkušnjen v hlevu biti, on mora pri boleznostih domačih živalj pomagati — — — i. t. d., v kratkem, kakor se pravi: »glavo med ušesam imeti« (bauernbundarji jo imajo menda za ušesi)! »Drugo leto deževa tako-le, da je najstarejšim ljudem kaj tacega ni v spominu. — Vsled te, nenavadnosti plaže cela brežina vred sadonosnim drevesam navdol — nazaj v sadni vrt pa ne plaže —«; »Nikdor ti bode pomagal, nihče ti hoče pomagati!«; »Ne morem dalje težavo nesti«; »katerim ne pade srce na tla«.

Vendar pa je ta list v nekem oziru tolažba za koroške Slovence, namreč da so se naši nasprotniki naposled sami prepričali, da je slovenski jezik tudi na Koroškem potreben, in da list sam svoje bralce vspodbuja k čitanju »Mira«; piše namreč: »In kdo bo naš Koroški kmetški list bral, ta naj bere tudi »Mir«, in potem še-le bo videl, na kateri strani je pravica« — Najboljše orožje torej, s katerim se bode temu lisjaku sapa vzela, je gotovo naš vrli »Mir«, katerega se je treba okleniti in podpirati ga, da ne omaga v boju za pravico!

Od nemške meje. (Korošcev in Štajarcev borbe za šolo — za obstanek). Mariborskim gostom, ki so prišli na učiteljsko slavnost dne 23. jan., se je pridružil tajnik Mohorjeve družbe in slavni boritelj koroški, č. g. Jos. Rozman. Želeli smo, da bi nas razveselil s kakšnim nagovorom. Ustregel nam je. Govoril je in kako navdušeno! Priporočil nam je našo narodno šolo, naj si jo varujemo. Gospod je prišel iz dežele, kjer se borijo Slovenci tako hudo za svoj obstanek, v deželo, na mejo dežele, na kateri se je začel nekam plaho ozirati Slovenec ter se povpraševati, ali bo še šlo.

G. Rozman nam je dal poguma, da bo šlo, pa zmaga v borbi za obstanek je odvisna od zmage za — narodno šolo, pri nas, kakor na Koroškem. Zato se potegnimo vsi z vso močjo za šolo! Ako zmagamo tukaj, potem je pač bodočnost naša. —

Te besede so resnične. Zmagati hočemo, šola mora biti naša, in naj bi bilo tukaj še deset Pistorjev. V tej borbi nas tudi to veseli, da se zanimajo za naše težnje tudi koroški Slovenci.

Gospod Jos. Rozman pa naj pove doma, da ob nemški meji na Štajarskem živijo bratje, kateri imajo smisla za borbe Korošcev, ker so z njimi jednega duha, jednih mislij, pa tudi ker tepe kakor koroške, tako štajarske brate trda šiba nemškega nasilstva.

Iz Makol. (Škropljenje vinogradov.) Izvrstno to! Naši slovenski poslanci so po nasvetovanju g. dr. Rosina v deželni zboru stavili posebno za naše spodnje štajarske vinske kraje sila važen predlog, naj vis. deželni odbor naroči primerno množino bakrenega vitrijola (galice), ter skrbi, da se bode revnejšim vinorejcem po okrajnih zastopih oddajal po 15 krajc. kilo.

Istotako primerna je zahteva, naj se ubožnejšim občinam oskrbijo škroplilnice brezplačno. Škropljenje vinogradov je neobhodno potrebno; pa kaj si hočemo, ko je po naših krajih ubožnost ljudstva tolika, da mnogi vinogradniki včasih še za sol potrebnih kracarjev ne zmorejo, ni da bi si kupovali drago galico, in še dražje brizgalnice. . . . Slava torej našim poslancem, posebno g. dr. Rosini, ki se za tolikanj nujne potrebe ljudstva krepko potegujejo!

Zastopnikom našim v vinorejskem odseku še tudi skrb za umno gnojilo vinogradov prav gorko na srce polagamo. Koder se nahajajo širne vinske gorice, kakor po naših Halozah, tam ljudem vedno gnojila na malo gre; logov je vedno manj, domačega gnojila še za njive nimamo dovolj, komposta nikjer ne najdeš. Trsove, ki po 10 do 15 let ne dobi nobene hrane, nikakega gnojila, mora oslabeti, obnemagati. Tukaj pridite ljudstvu na pomoč, kateri ste mu resnični prijatelji. To prašanje zastran primerne, prav cenega gnojila za vinograde naj bi se tudi na deželni vinorejski šoli v Mariboru nad vse drugo uvaževalo!

Iz Gradca. (Resnica zmaguje), če tudi začasno siloma potlačena, zatreti se ne da, marveč se ob svojem času zmagovalno zopet povzdigne nad svoje zatiralce! Glejte vendar, zdaj so najbolj zagriznjeni liberalci s svojim predlogom v zadevi olajšav osemletnega šolskega obiskovanja očitno pripoznali, da so dosedanje liberalne šolske postave za nič, da so za kmečko ljudstvo naravnoč pogubonosne! Bog zahvaljen!

Kdo bi si bil mislil, da bo to kedaj tako prišlo! Lani so se ti gospodje krohotali, ko je g. Karlon s svojo katoliško stranko priporočal svoj izvrstni šolski predlog, ki je meril na to, da naj se dela razloček med kmečkimi in pa med mestnimi šolami; da za kmečke šole naj povsod zadoščuje šestletno obiskovanje, meščani pa si naj šolajo svojo otročad, dokler jim ljubo. Letos pa so liberalci sami, v prvi vrsti A. Posch in J. Thunhart, začeli, če tudi seveda le bolj s tem glavnim namenom, da bi se lahko ponašali, koliki prijatelji in dobrotniki da so kmetu-trpinu. Nič ne de, od katere strani da solnce zasije; nas veseli, da vidimo, kako da si resnica prodira stezo! Spoznanje je tu, drugo bode po malem že prišlo.

Iz Loke pri Celju. (Naša narodna društva.) Hvala Bogu, še sem živ, stari samotar. Dve leti se že nismo videli in kaj se je spremenilo? Politično motovilo razmotava svoje štrene; — tičič pevk se vsako spomlad manj vrača iz njih »obljubljene dežele«; — naši otroci vedno rajši po nemškem kramljajo in govorijo tako, da me moja stara vsak dan za kako novo besedo vpraša: »Ti, kaj se pravi to po slovenski? To in to sem slišala, pa ne razumem«.

Samo naša narodna mlačnost se ni spremenila ter delovanje naših narodnih društev tudi ne. Veste kaj piše celjski slovenski list letos? Čujte! »Vendar nismo zadovoljni in trdovratno povdarjamo, da le malo društev deluje tako, kakor bi moralo in kakor bi lahko delovalo...« Dve leti je od tega, ko je potovalni učitelj iz Loke dejal v »Slov. Gosp.«, da nekatera društva ne delujejo, kakor bi morala, in kaj se mu je zgodilo? Z najdebelejšo gorjačo je skočil neki Goričan nanj, da bi mu preklal glavo! Letos pa, kdo bo tako surovo napadel člankarja, ki je napisal gori navedene besede? Nihče ne! Tako se svet suče. Kdor prvi resnico pove, dobi jih po zobeh; kdor drugi, tretji, ploska se mu.

Vedno sem trdil, da največkrat je odbor kriv, ako društvo na vspeva prav. Kaj morejo drugi udje? »Kreg in nasprotna agitacija pri volitvah« bila bi brez pomena, ako ne bi bilo tu in tam v odboru »samodržnih elementov«, ki društvo sramotijo v javnosti s svojo bahato samopašnostjo, in take odbornike je najbolje odsloviti, kar se itak pogosto zgodi. Vsako društvo mora vezati narodna zavest, pa tudi krščanska pohlevnost vseh udov. Ako se torej napravi izlet k znanim nemčurjem namestu k sosedom Slovincem; ako se priredi zabavni večer v kaki postranski krčmi, samo zato, ker je krčmar »tudi pristopil društvu«, je to gotovo jako napačno delovanje odbora. Take slučaje pa imam zapisane v spominski knjigi in se utajiti ne dajo.

Sedaj je predpust. Bodimo veseli! Prirejajmo veselice, zabavne večere itd. pa ne mislimo, da se brez plesa in godbe nič ne

premore. Oj, koliko veselih večerov je že minolo, ne da bi se bilo plesalo. Poučni in zabavni govori, petje, prednašanje, poštene glediške igre in taki prizori, potem primerne napitnice... vse to nadomestuje lahko ples in godbo, ako se pa še povrhu tudi gode ter pleše, tudi dobro, samo pošteno se naj godi.

Vse veselice naj bi pač bile take, da se jih lahko udeleži duhovnik in posvetnjak, moški in ženska. Potem bi naša društva res uspevala. Seveda govorim le o društvih na deželi. Po mestih so razmere drugače. Tam se odločno narodno življenje niti razviti ne more. Vojaška godba je »mednarodna«, kadrilje so francoske, najbolj češčene opere so italijanske, igralci iz tujine privabljeni, pogovori udeležencev nemški. Sploh se Slovenec težko odvadi »predsodka«, da domače nič ne velja in naši umetniki, ako se sploh podajo iz domovine, še-le v tujini dobijo pohvalo in slavo.

Tako je še sedaj po mestih. Ako se bode na deželi pazilo na narodno življenje, spremenilo se bo počasi tudi po mestih, ne pa narobe, posebno sedaj ne. Maribor dobi lep »Narodni dom«. Gotovo bo tam tudi zaveščiše domačim umetnostim. N. pr. »Teharski plemiči«, (ali pa grof Urh) se bodo baje v kratkem igrali v celjskem »Narodnem domu«.

Samotar.

Izpred Planine. (Potovalni učitelj. Slovenščina.) Z zanimanjem je poslušalo ljudstvo prednašanje o živinoreji potovalnega učitelja gospoda Jelovskega. Po prizadevanju č. g. župnika Ribarja je deželni odbor poslal potovalnega učitelja, ki je v domači besedi poslušalcem razlagal, kako bi se dala živinoreja svinjereja zboljšati, da bi si ubožno ljudstvo vsaj nekoliko opomoglo. Ljudstva se je bilo v velikem številu zbralo, znamenje, da je ljudstvo željno takih nauk, katerih je dozda v tem okraju primanjkovalo. Upamo pa, da bode novi okrajni odbor ali pa kat. politično društvo ta nedostatek nadomestilo. Ljudstvo je treba poučiti v gospodarskih rečeh pa ga tudi zbuditi, da se zaveda svojih pravic, katerih se ravno v tem okraju premalo poslučuje.

V zanimivem članku, kako se spodnje Štajarsko za Prusijo pripravlja, ste lani pisali, kako se malo slovensko uraduje. V kozjanskem okraju, kolikor je nam znano, duhovščina brez malih izjem uraduje slovensko, isto velja tudi o matrikah. Vsa čast nekaterim občinam v tem okraju, ki že delj časa slovensko uradujejo, ter imajo dvojezične pečate ali pa samo slovenske. V najnovejšem času se je tem pridružil še Št. Vid, Zagorje, trg Pilštanj i. t. d. Upamo pa, da bo to storila tudi občina Loke, ki ima zavednega in modrega občinskega predstojnika.

Slovinci! Zahtevajte slov. uradovanje pri kozjanski sodniji, gospodje so zmožni, ter vam bodo že postregli. To velja tudi glede davkarije, kjer so bojda trije trdi Nemci. Ako jim tvoj denar diši, naj jim še tvoja beseda ne bo zoprna. Moramo še omeniti poštne urade. V tem okraju je 6 poštних uradov, ker deloma tudi Planina sem spada, pa samo Podsreda in Pilštanj imata dvojezične pečate. Občine, ki spadajo k eni pošti, naj naredo prošnjo za dvojezične pečate. V prošnji naj se navede, koliko je Slovencev, koliko Nemcev. Ta prošnja naj se izroči kateremu od gosp. poslancev in pomagano bode. Kar gre drugod, mora iti tudi tukaj.

Zahtevajte pa tudi vedno le slov. tiskovine na pošti, katerih mora biti vedno zadostno število v zalogi. Zgodilo se je na dveh poštah tukajšnjega okraja, da jih ni bilo dobiti. Ko se je na kozjanski pošti zahtevalo 50 slov. dopisnic, se je nemški odgovorilo, da jih ni toliko v zalogi — pač pa nemških. Čudno! Nekdo ima čudno navado, na pošti na slovenska vprašanja le nemški odgovarjati. Smešno! Komur slovensščina ne ugaja, bilo bi mu sploh svetovati, da se preseli v kraj, kjer so sami Nemci!

Razne stvari.

Domače.

(Slaven bisernomašnik.) Prevzvišeni škof Jurij Strossmayer v Djakovu je v majhni okrožnici naznanil duhovščini in ljudstvu svoje škofije, da dopolni dne 4. februvarija 83. leto svoje starosti, dne 16. februvarija pa 60letnico svojega mašnega stanu. Te biserne maše se veselimo tudi mi Slovenci, saj je vladika Strossmayer velik podpornik tudi naših narodnih teženj! Bog ga živi do skrajnih mej človeškega življenja!

(Osemdeseti rojstni dan) je dne 30. januarja slavil preč. g. stolni prošt in protonotar Ignacij Orožen v Mariboru in sicer duševno in telesno čil in zdrav. Preč. g. prošt ima velike zasluge za našo škofijo, posebno za njeno zgodovino, zato mu kličemo: Še na mnoga, srečna leta!

(Spremembe pri sodniji.) Pravosodni minister je gosp. sodnijskega adjunkta Alberta Kokol-a premestil iz Šoštanja v Maribor in imenoval g. avskultanta dr. Hermana Neubergerja sodnijskim adjunktom v Šoštanju.

(Načelnikom) okrajnega zastopa na Vranskem je bil voljen pri zadnji plenarni seji g. V. Drča, veleposestnik na Gomilskem. Želimo, da bi gospodaril varčno in celemu okraju v korist.

(Prošnja za poldnevni pouk) na četirirazredni šoli v Makolah je izročil v seji dne 31. jan. naš poslanec č. g. Mih. Lendovšek deželnemu zboru. Prošnja je podpisana od udov krajnega šolskega sveta, od predstojništev vseh šestih v Makole všolanih občin ter še od blizu 200 drugih župljanov. Zanesljivo pričakujemo, da se deželni zbor, oziroma naša šolski odsek, splošni želji našega ljudstva ne bode ustavljal, marveč krepko posredoval pri dotičnih šolskih oblastvih, da brž ko brž ugodijo soglasno izraženim zahtevam!

(Vitanjske Steinauerjeve fužine), kjer je delalo okoli 30 kovačev kose, je vzel v najem jud dr. Münzer. Vse dozdašnje delavce je odpustil ter naselil svoje delavce. Židov dozdaš se niso imeli v Vitanju.

(Cesta iz Solčave) v Luče v gornji Savinjski dolini je bila zadnji četrtek srečno prodrta, velikanski sneženi plazovi so ves promet zavirali; — za žgance si že lahko soli pripeljemo, piše nam prijatelj.

(Dvojezični poštni uradni pečat) dovolilo je visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo na prošnjo občine Petrovče tamkajšnjemu poštному uradu, kateri je že začel rabiti novi pečat.

(Daleč od doma.) Pred Božičem je v nemški vshodni Afriki umrl v 29. letu svoje dobe čast. o. Emanuel Drevenšek, rojak iz Št. Lovrenca na Dravskem polju. V vshodno Afriko je šel iz Marianhilla v južni Afriki z enim duhovnikom-trapistom misijonarit. Pokojnik, ki je poprej par let bil kapucin, je svoje dni v »Slovincu« zanimivo popisal razmere v južni Afriki. Naj v daljni tuji zemlji v miru počiva!

(Poštne zadeve.) Pošta v Radencih še vedno ima samonemški pečat »Bad Raden« in to samo enemu Nemcu na ljubo. Tako se nam odondoč poroča. Kdo naj prešteje vse pošte po slov. Štajarju, ki imajo samonemške pečate? Naši občinski zastopniki, prosite vendar pri trgovinskem ministerstvu za dvojezične pečate! Pokažite, da še stojite na slov. tleh in da ne hrepenite po pruski »pikelhaubi«!

(»Slovenska kuharica«) ali navod okusno kuhati navadna in imenitna jedila. Spisala Magdalena Pleiweis. Ta dobro znana knjiga je izšla v četrti izdaji in ima 66 strani več kakor poprej; vendar pa ji je cena poprejšnja: lepo vezana stane 1 fl. 80 kr., broširana 1 fl. 50 kr.; po pošti 10 kr. več, in se dobiva v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

(Iz Veržeja) se nam poroča, da bode neki tamošnji gostilničar priredi dne 13. jan. veselico požarnikov. Zvedeli smo pa iz za-

nesljivega vira, da domače gasilno društvo ni v nobeni zvezi z dotično veselico, na kar opozarjamo slov. gasilna društva ljubljanskega okraja.

(Znana «nemška» korifeja), Wolf iz Št. Petra v Savinjski dolini je bil prišel agitovat za zadnjo ondotno občinsko volitev celó v Št. Jurij ob Taboru, ker ondi biva neki bivši posestnik iz Št. Petra. Toda g. Wolf se je bil prvič zmotil in drugič vrezal, ker ni nič opravil.

(Za častnega občana) je letos januarija meseca občina Bezovnica v Črešnjicah imenovala g. Jožefa Krajncu. Bil je nekdanj njen skrben župan, 56 let pa v Črešnjicah organist, čez 40 let cerkveni ključar in župnikom v njihovih slabih razmerah dober pomočnik.

(Pogled) je grad med Poličanami in Ločami. Za gradom so veliki ribniki. V teh je pred petdesetimi leti bil utonil tedanji grajšček g. Possek, letos pa bi bil skoraj nja unuk in še šest drugih oseb tam smrt storilo. Led se je bil namreč vdrl mladi gospodi, ki je po njem drsala in plesala. Na srečo so mladi gospodje znali dobro plavati, da so rešili sebe in svoje tovarišice.

(Umrli) je včeraj zjutraj v Mariboru v 77. letu svoje dóbe g. Jožef Rotman, vpo-kojeni nadučitelj in posestnik hiše pred novo frančiškansko cerkvijo. Njegovo hišo je že bilo kupilo mesto in bo jo zdaj dalo podreti. Veliki dobrotnik frančiškanske cerkve naj pa v miru počiva!

(V deželni zboru) v Gradcu je predlagal g. dr. Dečko, naj se razširi volilna pravica v dež. zboru na vse občinske volilce. V mestni skupini naj volijo tudi vsi trgi in na Spod. Štajarju naj v tej skupini volijo po narodnosti. Število kmečkih poslancev pa se naj pomnoži.

(Za lovce.) Upravno sodišče na Dunaju je razsodilo v nekem slučaju, da se pravomočna zakupna pogodba glede lova ne more uničiti in da zakupnik ni dolžan kupiti si lovski list, ako sam ne hodi na lov.

(Na vseh srednjih šolah) neha prvo poletje v soboto, dne 12. februarija, in bodo dijaki tedaj imeli počitnice dne 13., 14. in 15. febr.

(Srebrno poroko) sta obhajala v Mariboru v ožjem krogu svoje družine včeraj g. Alojzij Rakovec, višji oficijal južne železnice, in njegova soproga Katarina, roj. Burger.

(Dvoboj v Mariboru). Dvoboj je od sv. cerkve sila ostro in celo od države strogo prepovedan, ali brezverska gospoda se za to malo briga. V soboto zvečer sta se v kazini sprla dragonski nadporočnik pl. Wescher in medicinec Leon Atteneder, ki je kot prusak prepir začel in potem onemu dvoboj napovedal. Dvoboj je bil v ponedeljek popoldne. Nasprotnika sta drug na drugega ustrelila, in Atteneder je bil v pluća zadet; le par trenutkov — in zgrudil se je mrtev na tla. Včeraj so nesrečneža, ki se je bil v Gradcu že večkrat dvojeval, pokopali. Pogreba se je udeležilo okoli 2000 ljudi, med njimi mestni očetje, učitelji, 500 graških dijakov, 600 socialistov, kacij 50 žensk in precej malih in velikih radovednežev. Nemirov pa ni bilo.

(Iz Mozirja.) V gostilni g. Fajferja je pustil pritepeni socialni demokrat več iztisov zloglasnega «Delavca» z namenom, da bi se ga tudi naročili. Kaj če ni goljufivi mokač v zvezi z brezimnim pismom na županstvo? Sovražnik že sili k nam skozi duri, a o potrebnem novem krščanskem društvu še ni duha ne sluha. Po toči bomo prepozno zvonili. Može, edenajsta ura je že!

(Občinski zastop Janžev vrh-Arlica) se je dne 31. jan. izrekel za Rokitanskega predlog, naj deželni zbor piše hranilnicam, da znižajo obrestno mero. Toda niti deželni, niti državni zbor v tem oziru ne moreta hranilnicam zapovedovati. Ko bi dež. zbor štajarski kaj takega zapovedal in bi ga hranilnice ubogale, bi ljudje kar svoj denar vzeli iz teh ter ga vložili v drugih de-

zelah. Poštna hranilnica sicer obrestuje samo po 3%, ali nihče pri njej na posodo ne dobi. Dež. hipotečna banka, katero je že lani v Gradcu predlagal katoliški poslanec Hagenhofer, bo nekoliko uplivala na znižanje obresti. Zakaj je torej Rokitansky stavil oni predlog? Da šunta kmete zoper katoliške poslance. Rokitansky je strasten nemški liberalec, in prav liberalci so krivi, da se lani nič ni doglalo za kmete v državnem zboru, ki je celo leto stal na enem milijon.

(Iz Velike Pirešice) pri Celju nam naznanja prijatelj našega lista, da je pri občinski volitvi, katera se je vršila dne 26. in 27. prosinca t. l., zmagala katoliško-slovenska stranka. Živio!

Društvene.

(Dijaški kuhinji v Mariboru) so darovali: slavnja posojilnica v Ljutomeru 20 gl., g. dr. M. Šmirmaul v Reichenburgu in vlč. g. dekan A. Šlander v Starem trgu, po 5 gl., č. g. provizor Fr. Gomilšek v Jarenini in g. Fr. Koser v Jursincih, po 2 gl., g. A. Božič v Radoslavcih 1 gl., in iz posojilničnega nabiralnika pri sv. Trojici v Slov. Gor. 1 gl.

(Dijaški kuhinji na Ptuj) so darovali p. n. gospodje: Korošec Fr., prefekt v Mariboru, 5 gl.; Vanaus, trgovec v Radgoni, 3 gl.; Mihalič Jož., kaplan v Hajdinu; Cerjak Fr., kaplan pri Sv. Marku, 3 gl.; Soglechner Jož., župnik v Hajdinu, 3 gl.; Meško Jak., častni kanonik itd. pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., 5 gl.; Neimenovani 3 gl. 40 kr.; Božič Ant., župan v Radoslavcih po g. dr. Mihaliču 1 gl.; Koser Franc v Jursincih, 1 gl.; Eferl Matija, kaplan v Št. Rupertu, 1 gl.; Neimenovani 2 gl.; slov. okr. hranilnica v Slov. Bistrici 10 gl.; slov. posojilnica v Brežicah 5 gl.; slov. okr. posojilnica v Ljutomeru 5 gl., ter redne mesečne doneske za december in januarij p. n. gg.: O. K. Belšak 2 gl., Bratuša 2 gl., dr. Brumen 2 gl., Cilenšek 2 gl., dr. Horvat 2 gl., Moravec 2 gl., Ožgan 2 gl., dr. Ploj 6 gl., Raisp 2 gl., Sedlaček 1 gl. in Šalamon 2 gl. — Bog plati!

(V Jarenini) ima kmečko bralno društvo prihodnjo nedeljo, dne 6. febr. redni občni zbor in veselico v prostorih gosp. K. Štefliča. Vspored: 1. Pozdrav. 2. Poročilo o delovanju društva leta 1897. 3. Slavnostni govor. Vmes deklamacije, petje in godba. 4. Gledališka igra: »V Ljubljano jo dajmo«. 5. Prosta zabava. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina: I. sedež 30 kr., II. sedež 10 kr. (Bralno društvo na Frankolovem) priredi v nedeljo, dne 13. febr. po večer-nicah v prostorih gosp. Dominika Bezenška društveno veselico z govori, petjem mešanega zbora in gledališko igro. Govoril bo potovalni učitelj g. Ivan Belé o sadjarstvu in nasadih ameriških trt. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

(Narodna čitalnica na Ptuj) priredi v sredo dne 9. svečana v razširjenih prostorih »Narodnega doma« plesni venček, pri katerem bode svirala godba c. in kr. peš-polka kralj Belgijski, št. 27, iz Ljubljane. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 gl., obitelj 3 gl.

(Katol. polit. društvo v Konjicah) bo v nedeljo teden, dne 13. februarija obhajalo 27. svojo obletnico. Pričakuje se k temu zboru obče priljubljeni potovalni učitelj g. Jelovšek iz Gradca, ki bo govoril o umnem kmetovanju. Povabljeni so poleg društvenikov tudi vsi prijatelji tega društva, posebno pa katol. delavci iz Konjic in okolice.

(Iz Majšperga.) Odbor «kmetijskega bralnega društva v Majšpergu» je vsprejel v svoji seji dne 30. januarja t. l. velikega in blagodušnega podpornika g. dr. Jurtela, odvetnika na Ptuj svojim častnim udom. Vrlemu pospeševalcu blagih namenov poslala se bode tudi diploma.

(Veselica v Majšbergu.) Naše kmetijsko bralno društvo priredi v nedeljo, dne 13. februarija ob 3. uri popoldne v velikih prostorih gostilničarja g. F. Vobner-ja

veselico s petjem, godbo in gledališko igro: «Kje je meja?» Pel bode domači mešan in moški zbor, obstoječ iz kmečkih fantov in deklet. Nato prosta zabava. Vstopnina prosta. Prostovoljni darovi se hvaležno sprejmejo. Ker se posebna vabila ne bodo pošiljala, zagotovljeno vabi odbor tem potom najljubše k obilni udeležbi.

(Na Dobrni) priredi bralno društvo 6. svečana občni zbor z navadnim vspešdom. Nato predavanje potovalnega učitelja gospoda Martina Jelovškega. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Slov. katol. polit. društvo) na Slatini bode imelo dne 13. februarija ob 3. popoldne v prostorih g. Franca Ogrizeka, pri Sv. Križu tik Slatine redni letni občni zbor, h kateremu so tudi vabljeni č. gg. državni in deželni poslanci, da poročajo o njih delovanju v državnem in deželnem zboru. Po zborovanju sledi prosta zabava.

(Kmetijsko bralno društvo v Gornji Radgoni) ima svoj občni zbor dne 6. februarija popoldne ob 4. uri v gostilni «K angelju» z običajnim vspešdom. Nato prosta zabava s petjem, tamburanjem in gledališko igro «Skopuh».

Iz drugih krajev.

(Sobo Jezusove zadnje večerje) hoče turški sultan podariti nemškemu cesarju, ko ga obišče. Ta soba je prešla leta 1433. v posest Saracenov. Ker se govori in veruje, da je pod sobo zadnje večerje grob kralja Davida, je bil vstop kristjanom prepovedan. Stoletja so se kristjani zaman trudili z velikanskimi svotami pridobiti ta sveti kraj.

(Velika nesreča na morju.) Nedavno je odplul norveški parobrod »Navrt« v severno ledeno morje na morske kite. A zavezil je med velikanske ledene ploče, katerih se ni nikakor mogel osvoboditi. Kapitan z ženo in otroki se je jedva rešil na mali ladjici na Capper-Island. 30 mož pa je ostalo na ledenih ploščah, ker se je ladja potopila. 14 jih je od mraza, strahu, gladi in napora umrlo, drugih 16 pa je rešila po dvanajstih dneh ladja, katera je tudi lovila kite. A od teh 16 so štirje zblazneli, drugi pa so od glada že strašno propali.

(Vihar) je razsajal v ponedeljek po Dunaju in raznih drugih krajih. Mnogo oseb se je ponesrečilo. V Črnem morju divja že več dni silen vihar. Sedem ladij in 200 oseb se je ondi potopilo.

(Hitra posta.) Slovenci se dostikrat pritožujejo, da listi s slovenskimi napisi romajo daleč okrog, predno pridejo — zakasnjeni — v pravi kraj in v prave roke. A te dni je dobila neka stara gospa pismo, ki je rabilo iz Ogerske v Galicijo celih 34 let (od leta 1864 do 1898).

(Srednje šole.) V preteklem šolskem letu je bilo v Avstriji realk: 60 nemških, 23 čeških, 5 poljskih, 3 laške, — 1 srbsko-hrvaška in — nobene slovenske. Gimnazij je bilo: 103 nemške, 44 čeških, 26 poljskih, 9 dvojezičnih, 4 laške, 4 srbsko-hrvaške, 2 rusinski in slovenske zopet — nobene.

(Gostanega) je pokrivala oni teden Trst. Godile so se radi tega mnoge nesreče. Ljudje so se le počasi premikali, da ne bi trčili drug ob drugega. Mnogi parniki so obtičali v pesku ali skalovju. Parnik «Gianpaolo» z 300 delavci je zavezil na skalovje in obtičal, dokler ga ni rešil «Pluto».

Loterijne številke.

Trst 29. jan. 1898: 42, 86, 40, 9, 24
Line » » » 7, 24, 61, 37, 42

Fulard-svila 65 kr.

2 do do 3 gl. 35 kr. meter — japonska, kitajska itd. v najnovejših obzkih in barvah, kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gl. 65 kr. v najbolj novošegnih tkaninah, barvah in obzkih. Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvor. lif.) v Zürichu.

J. N. Peteršič, Ptuj,

nasproti veliki vojašnici

(Ungarthorgasse št. 6 zraven pošte),
trgovina knjig, papirja, galanterijskega in norim-
berškega blaga, pisalnega in risalnega orodja,priporoča p. n. pisarnam, čast. duhovščini, g. učiteljem,
slav. občinam, slav. krajn. šol. svetom, slav. društvom,
kakor vsem gg. trgovcem in slav. občinstvu svojo novo
veliko zalogo vsakovrstnega papirja za pisarne, pisma,
risanje in zavijanje, raznovrstno barvanega svilnatega
papirja (za cvetlice), za vezanje knjig itd.,
zalogo raznih sedaj novo vpeljanih pisank in risank,
dobrih svinčnikov, kakor angleških peres.Nadalje priporočam zavitke za pisma raznih veli-
kosti in barv, peresnike, črnilo, tablice, črtalnike, radirke,
krede, gobice, pušice in škatlje za peresnike, torbice,
knjižice za beležke, trgovske knjige, pečatni vosek itd.
po najnižjih cenah,posebno lep izbor papirja in zavitkov v mapah in
elegantnih škatljah (kasetah),najbolje strune za citre, gosli, kitare in tamburice,
velik izbor tintnikov, albumov in okvirov za fotografije,
spominice, žepne nože, mošnjice za denar, vsakovrstne
pipe, izprehodne palice in vseh drugih v galanterijo spa-
dajočih predmetov.Nadejaje se, da me bode slav. občinstvo v mojem
novem povzetju vsestransko podpiralo, beleži z vele-
spoštovanjem

5

Gornji.**Ne več v življenju**se ti bo nudila prilika toliko različnih
reči dobiti za 3 gld. 50 kr.15 komadov 15 komadov
3 gld. 50 kr. 3 gld. 50 kr.1 reform. remantoir-žepna ura, ki dobro
teče, s štiriletnim jamstvom,1 pozlačena verižica, 2 pozlač. prstana
po najnovejšem fasonu in z dozdevnimi
briljanti. 2 manšetni gumbi, pozlačeni in
z mehaniko, lepa broša za gospé, 3 prsne
gumbe za šemiset, patent. gumba za na-
vratnik, kička za kravato, futural za žepno
uro, žepno ogledalo v zavitku, nedrenica
pozlačena. — Vso to skupaj — 15 ko-
madov — stane z žepno uro vred 3 gld.
50 kr.

Pošilja se le pod poštnim povzetjem.

Ako poslano komu ne sodi, dobi de-
nar nazaj in nima nobene škode.

Dobi se le pri urarju:

Alfredu Fischer,

I. Dunaj, Adlergasse 12. 1-6

Da bodo Vaše

GOSTIJEpošteno-vesele,
kupite si za 17 kr.

za to jako primerno knjižico

„Ženitovanje“,

spisal Lovro Stepišnik.

Znesek se naj pošlje v markah.

Knjižico prodaje

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Ivan Fras,gostilničar in mesar pri Sv. Andreju,
v Leskovcu pri Ptuj, prodaja po
nizki ceni svojo**gostilnico št. 2.,**ki ima štiri velike sobe, kuhinjo, dve
kleti, ledenico, dve stranišči, hodnik, vod-
njak, mesnico, dva svinjaka, velik vrt,
ograjn s sadonosnimi cepikami in trav-
nik, kateri se na leto trikrat kosi. Vrh
tega prodam hišo, št. 17, ki ima sobo,
prodajalnice, skladišče in kuhinjo. Zra-
ven se nahaja tudi konjski hlev. Vsa ta
poslopja so blizu farne cerkve in spo-
sobna za živahno trgovino. Prodajo se le
zavoljo bolezni. — Več o pogojih pove
lastnik. 2-330 dni čas poskušnje.
5-letno pismeno
jamstvo.**WERTHEIMOV**
šivalni stroji.Jako izv. čisto tiho
šivajoč stroj za obitelji in za obrt.**Visok stroj**
za obitelji. gld. 35.50.Vsak stroj, ki
se v času po-
kušnje dobro
ne obnese,
vzamem na
lastne stroške
brez zadržka
nazaj.Agentov ni,
zato prodaj-
jam za polo-
vico navadne
cene najboljšo
robo. Zahte-
vajte cenike in
obrazce šiva.Pošiljam na vse kraje cesarstva.
Zaboj zastoj.

Razpošiljatelj šivalnih strojev 4-8

Louis Strauss,zalagatelj društva c. kr. državnih in
železniških uradnikov in učiteljskega
semenišča.

Dunaj IV. Margarethenstr. 12. dn.

Poslani mi Wertheimovi šivalni stroj
B je danes poskusila tukajšnja učiteljica
ročnih del in ga prav pohvalila. Res,
ti stroji so ceni, pa vendar izvrstni.

V Werlsbergu (Česko).

Janez Kämpf, šolski vodja.

Uradne in trgovske

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Zobozdravniško naznanilo.

Dr. J. Rieblordinira vsak dan za zobo-
bolne v lastni hiši: vrtna
ulica (Gartengasse) št. 9
v Celji.Plombira in ustavlja umetne
zobe in zobovje z zlatom itd.,
tudi brez potrebe izjemanja, ne
ovira žvečenja, ne govorjenja, garan-
tuje za najpopolnejšo izvršitev, enako
najboljšim dunajskim delom. Izdira
zobe brez bolečin v plinovi veselni
narkozi, pa odstrani zobne bolezni
tudi brez izdiranja. 2-12**Služba organista in mežnarja**se odda s 2. svečanom pri prošt. župnij-
ski cerkvi v Spodnjem Dravogradu na
Koroškem. Med prošnji imajo rokodelci
prednost. 3-3

Več pove cerkveno predstojništvo.

Dve posestvi,eno meri 12, drugo 16 oralov, ima na
prodaj na veselem kraju blizu farne cer-
kve sv. Jerneja pri Poljčanah Jernej
Stramšak. Pošta: Sv. Duh-Loče. 3-3**Malo posestvo na prodaj.**Nahaja se pod Sv. Urbanom nad Ma-
riborom, ter ima 2 orala njive, 2 orala
sadosnuka, 2 orala gozda, in pol orala
vinograda. Občina Rosboh, hiš. št. 56.
Več se izve pri lastniku.

22—22

Ivan Rebekumetni in stavbeni ključar
v Celji

Poljske ulice 14 (Feldgasse) v lastni hiši.

Priporoča se preč. duhovščini in slavn. občinstvu za vsa v
njegovo stroko spadajoča dela pri stavbah hiš in drugih poslopij,
osobito za **cerkvena dela**, katera se najlepše krasijo z lepim in
umetnim ključavničarskim delom, kakor n. pr. kovane mreže za
okna, različne okove za vrata, kovane predaltarske, na-
grobne in vrtno ograje, različne svetilnike. Izdelujem železna
vrata vseh slogov, različna štedilna ognjišča, katera imam tudi
v zalogi.Napeljujem vodovode in strelkovode, hišne telegrafe in
telefone. Prevzamem tudi vsa železna **konstrukcijska dela**,
bodi si: strehe, stopnice, cvetličnjake itd.

— Vse po najnižjih cenah. —

Načrti in proračuni brezplačno. — Za dobro delo jamčim.

J. Pserhofer-jeva lekarna, Zum goldenen Reichsapfel

Dunaj, I., Singerstrasse Nr. 15.

J. Pserhofer-jeve teločistilne kroglice,staroznano, lahko teločistilno in od mnogih zdravnikov občinstvu priporočeno domače sredstvo. Te kroglice so tiste,
ki so že več desetletij znane pod imenom „J. Pserhofer-jeve kričistilne kroglice“ in se jedino pristne izdelujejo v le-
karni „zum goldenen Reichsapfel“, Dunaj, I., Singerstrasse 15.Teh kroglic stane: Jedna škatljica s 15 kroglicami 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr., — Ako
se denar naprej pošlje, stane s prosto pošiljativjo vred: 1 zavitek kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3
zavitki 3 gld. 35 kr., 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitev 5 gld. 20 kr., 10 zavitev 9 gld. 20 kr. (Manj, kakor eden
zavitek se ne pošilja.)Prosimo, da se izrečno zahteva **„J. Pserhofer-jeve teločistilne kroglice“**in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis **J. Pserhofer** in sicer v rdečih pismenih, kateri je
videti na navodilu za porabo.Balzam za ozeblino J. Pserhoferja.
1 posodica 40 kr., prosto poštne
65 kr.Trpotčev sok, proti razlizenju, ena
steklenica 50 kr.Balzam za golšo, 1 steklenica 40 kr.,
poštne prosto 65 kr.Stolovi Kola-izdelki izvrstnih krepčal
za želodec in živce. 1 liter Kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra
1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.Britka želodčna tinktura, (nekaj
življenska esenca imenovana.) Rahlo
mečilo, ki budi in krepi želodec
pri slabem prebavanju. 1 steklenica
22 kr., dvanajstero 2 gld.Balzam za rane, 1 steklenica 50 kr.
Tanokininska pomada J. Pserho-fer-ja, pospešuje izvrstno rast las, 1
škatlja 2 gld.Zdravilni obliž za rane bivšega prof.
Stendela, 1 posodica 50 kr., pošt-
nine prosto 75 kr.Univerzalna čistilna sol A. W. Bulri-
cha, domače sredstvo proti slabi pre-
bavi. 1 zavitek 1 gld.Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še vse druge domače in vnanje farmacevtske specialitete, naznanjene
v avstrijskih časopisih, in ako niso v zalogi, se na zahtevanje na tanko in najceneje naročajo.Razpošiljanja po pošti se točno odpravljajo proti gotovini, večja naročila proti povzetju. 3-6
Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštni nakaznici), stane poštšina dosti manj, kakor po povzetju.

Priden kolar

se išče, omožen ali samičen, za tak kraj, kjer je veliko posla. Stanovanje in delavnico oda **Franc Vihar**, posestnik in kovač v Framu (Fraunheim.) 1-3

Vinograd

v dobrem stanju, lepa lega pri Sv. Urbanu pri Mariboru, 4 orale vinograda, 1 oral lesa in mal sadunosnik, z lepim poslopjem za letovišče sposobnim, je pod ugodnimi pogoji na prodaj. Več se izve pri upravnistvu „Slov. Gosp.“ 2

Priletan človek,

vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, dobro izurjen v kmetijstvu, sadje- in vinoreji, tudi z ameriškim tršjem, želi nastopiti kako primerno, če tudi ceno službo. Več se pove v tiskarni sv. Cirila. 2-2

0 pustu 1898

se priporoča tiskarna sv. Cirila v Mariboru za napravo

vabil, vstopnic vsporedov, plesnih redov

in izdelovanje okusnih

zaročnih kart in poročnih naznanil

zagotavlja najboljšo postrežbo in najnižjo ceno.

Potem

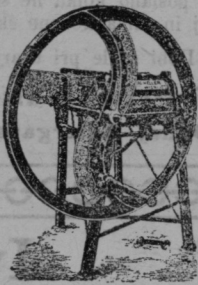
LEPAKE DIPLOME

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. **Sušilnice** za sadje in zelenjavo. **Škopilnice** proti peronospori, pobiljšani sestav Vermorelov.

Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. (Te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične (vodovodne) preše). **Slamoreznice**, se jako lahko gonijo, in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vse poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

Ig. Heller na Dunaju,
II/2 Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo.

1-20

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati.

Mestna hranilnica ljubljanska

obrestuje tudi nadalje hranilne uloge

po 4⁰/₁₀₀

3-3

brez odbitka novega rentnega davka.

Pravi trpotčev sok je jedino oni, kateri se pripravljajo v lekarni k Zrinjskemu, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Trpotčev sok neprežno deluje privseh prehlajenjih dušnih organov, ter je najboljšo sredstvo za prsni katar, kašelj, prsni bol, hripavost in vratnobil. Tudi zastarani kašelj se s tem zdravilom v najkrajšem času da odpraviti; bolniki dobijo tek za jelo, lahko spijo in na ta način hitro okrevaljo. Izmed mnogih zahval spominjam tukaj samo ono:

„Velecenjeni gospod lekarnik!

Pošljite mi še tri steklenice Vašega izvrstno delajočega trpotčevsoka; potrebujem jih za svoje poznanke. Jaz sem od dveh steklenic odnesnosnega kašlja popolnoma ozdravel. Hvala Vam. Priporočil bodem ta zdravilni sok vsem prsobolnim. Spoštovanjem — Rudolf Ausim. Na Dunaju, 20. marca 1897.“

Pazi naj setorej, da je na vsaki steklenici varstvena znamka t. j. slika bana Nikole Zrinjskega, kajti samo oni je pravi trpotčev sok, kateri to varstveno znamko nosi. — Cena steklenici s točnim opisom je 75 kr. — Razpošilja se vsaki dan s pošto na vsa mesta in sicer proti predplačilu (priračunavši 20 kr. za zametek) ali pa po poštne povzetju. — Ceniki raznovrstnih domačih preskušanih zdravil razpošiljajo se na zahtevo zastoj in poštne prosto. Lekarna k Zrinjskemu, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

20-30

Karol Tratnik,

4-12

izdelovatelj cerkvenega orodja in posode stolne ulice št. 1. v Mariboru, stolne ulice št. 1.

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom za naročila vsakovrstnih cerkvenih izdelkov, kakor vsakovrstne monštrance, kelihe, ciborije, lestence, svečnike, križe itd.

Staro cerkveno orodje dobro popravljam, pozlatim in posrebrim v ognju.

Za vse svoje izdelke jamčim.

Svoji k svojim!

„Narodne pesmi“
Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, koroške ulice 5.

L. del 2. natis in II. del skupaj 20 kr., po pošti 23 kr. Kdor kupi 20 komadov, dobi jih za 20% ceneje.

Pri meni se dobiva prav lepa

koruza in oves

tako tudi različna poljska semena, kakor: deteljno, travno, korenjevo, runkeljnovce in bele repe itd. po nizki in dobri postrežbi.

Milan Hočevar,

3-12

trgovec v Celji, glavni trg.

PRISTEN

Cena zavoju 25 kr. (50 vinarjev)
vsebine 500 gramov.

V svojo lastno korist naj zahtevajo in jemljejo kupovalci le take izvirne zavoje.

Služba organista in cerkovnika
se odda do 15. februarja t. l. pri cerkv. predstojništvu Sv. Marjete na Planini.

Lepa hiša,
z visokim pritličjem, se po ceni prodaja. Nahaja se v Studenih pri Mariboru bl. cerkve sv. Jožefa. Več pove upravnistvo tega lista. 2-2

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajerskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleznike in okrevanje kemio razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 98